

Sygn. akt II CSK 143/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa T.K.

przeciwko R.M.

o zmniejszenie świadczenia i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej.

W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanej, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pozwany R.M. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 czerwca 2016 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Tych wymagań autor skargi kasacyjnej nie spełnił. Zawarte w skardze rozważania sprowadzające się do próby wykazania, że popełnione przez Sąd Apelacyjny uchybienia „w oczywisty sposób mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż rozważenie wszystkich zarzutów apelacji oraz brak dokonywania nieuprawnionej modyfikacji podstawy faktycznej powództwa musiało odprowadzić do stwierdzenia braku wykazania występowania w niniejszej sprawie przesłanek dla zastosowania instytucji wyzysku”, nie pozwalały na przyjęcie, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie wywołuje bowiem wątpliwości, iż z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Wystarczające jest odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2009 r., I PK 38/09, niepubl.; z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M. Pr. Bank. 2012, nr 4, s. 19; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012, Nr 12, poz. 144; z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, niepubl.).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji wypełnił ten obowiązek.

Odnosząc się do drugiej z kwestii podniesionych w uzasadnieniu wniosku należało zauważyć, że obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza także możliwość naprawienia stwierdzonych w toku postępowania apelacyjnego naruszeń przez sąd pierwszej instancji prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem, że mieszczą się w granicach zaskarżenia. Rozpoznanie sprawy oznacza, iż sąd drugiej instancji - w granicach zaskarżenia - dokonuje samodzielnej jurydycznej oceny dochodzonego roszczenia, konfrontując ją z zaskarżonym orzeczeniem oraz stojącymi za nim motywami (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55). Oznacza to, że podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego nie ograniczają swobody sądu drugiej instancji, ale także to, że sąd ten musi rozważyć każdą materialnoprawną podstawę dochodzonego roszczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2015 r., I CSK 991/14, nie publ.). Nie doszło zatem - wbrew odmiennemu zapatrywaniu wyrażonemu w skardze - do pozbawienia pozwanego instancji merytorycznej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).